

A 5847.

I. 369.

Gesti-maa rahwa
K a l e n d e r

ehf

Täht-raamat

1888

aasta peale.

Tallinnas.

Trükitud J. H. Gresseli kirjadega.

Gesti-maa rahwa

K a l e n d e r

ehf

Läht-raamat

1887

aasta peale, pärast meie

Issanda Jeesuse Kristuse sündimist.

Sel aastal on 365 päewa.

Tallinnas.

Trükitud J. P. Gresseli kirjadega.

Märkide jeketamine.

 Noor=kuu.	 Täis=kuu.
 Esimene wearend.	 Wiimne wearend.
p. pärast.	e. l. enne lõunat.
p. l. pärast lõunat.	P. Püha.

Aasta muutmised.

Kewade hakkab 8. Paasto-kuu päeval, kellu 10 p. l. Siis on päew ja öö ühe pikkused.
Sui hakkab 9. Jaani-kuu päeval, kellu 7 p. l. Siis on meil keigepitkem päew.
Sügis hakkab 11. Mihkli-kuu päeval, kellu 10 e. l. Siis on jälle päew ja öö ühe pikkused.
Talwe hakkab 10. Jõulu-kuu päeval, kellu 4 e. l. Siis on meil keigelühem päew.

Jõulu ja Wastla-päewa wahel on: 7 nädalat ja 5 päewa.

Päewa- ja kuu-warjutamised.

Sel aastal on kaks päewa- ja kaks kuu-warjutamised, kellest aga üks kuu-warjutamine ja osalt üks päewa-warjutamine meil nähtaw on. Kuu-warjutamine 22. Heina-kuu p. algab öhtu k. 9, 15 min. ja lõppeb k. 11, 42 min. Päewa-warjutamine 7. Leikuse-kuu p. algab hommiku k. 5, 47 min. ja lõppeb k. 6, 44 min.

ENSV TA
Kirjandusmuuseumi
Arhiivraamatukogu

38174

Ajaarw sel aastal.

Pärast meie kallil Jõsanda Jeesuse Kristuse sündimist on tänawu aasta	1887
Maailma loomisest	5836
Wene-riigi hakkatusel	1025
Pärast ristiusu tulemist Riimaale	696
Pärast Tallinna ülesehitamist	668
Et raamatuid hakkati trükkima	447
Pärast Lutteruse sige usu üleswõtmist	370
Pärast wana katku	230
Pärast seda, kui Doompä pölen	203
Pärast suure nälja hakkatust Riia- ja Tallinna-maal	191
Pärast Peterburgi linna ehitamist	184
Pärast teist katku	177
Pärast seda, kui meie maa Wene-riigi walitsj. alla sai	177
Pärast Tartu suure-kooli alustamist	85
Et Eesti-maal priiust kuulutati	70
Et Eihwlandi-maal priiust kuulutati	67
Pärast Jumalateenistust uue kiriku-seaduse järel	53
Pärast meie suure armulise Keisri Herra Aleksander III. Aleksandrowitsi sündimist	42
Pärast Krimmi sõja hakkatust	34
Pärast wiimse hinge kirjutust	29
Et Wene-maal priiust kuulutati	26
Pärast seda, kui Keisri Herra Aleksander III. hakkas walitsjema	7

Kaks ristikest (**) nädala päewa aru-numri ees tähendab, et on kiriku- ehk kroonu-püha, mis kirikus pühitse-takse; üks ainus (*) tähendab, et on mälestuse püha, mis kirikus ei pühitseta, aga mil kohut ja fooli ei peeta.

Januarius.

Kristuse ümberleikamisest. Luuk. 2, 21.

**1 Neljap.	Neäri päew	
	Uita Jumal!	
2 Reede	Nabel, Seet	Selge
3 Laup.	Genof	taewas
Jofep põgeneb Egiptuse maale. Matt. 2, 13—23.		
4 Pühap.	Püha p. Neäri	 5, 2' p. l.
5 Esmasp.	Siimon	
**6 Teisip.	3 Kuninga P.	ja
7 Keskäd.	Julianus	wäga
8 Neljap.	Erart	
9 Reede	Peatus	külmad
10 Laup.	Paawli päew	ilmad.
Jeesus 12 aastat wana. Luuk. 2, 41—52.		
11 Pühap.	1 P. p. 3 K. P.	 4, 41' e. l.
12 Esmasp.	Rein	
13 Teisip.	Hilarius	
14 Keskäd.	Robert	Tuulsed
15 Neljap.	Tiirik	ilmad
16 Reede	Risbert	tuisu

Neäri-kun.

17 Laup.	Tönise päew	ja
Pulmad Kaana=linnas. Joan. 2, 1—11.		
18 Pühap.	2 P. p. 3 K. P.	lume=
19 Esmasp.	Saara	saoga.
20 Teisip.	Waab. Seb.	 10, 6' e. l.
21 Keskäd.	Neeto	
22 Neljap.	Madleena	Selle
23 Reede	Lotta	järel
24 Laup.	Timoteus	on
Pealikust Kapernauma=linnas. Matt. 8, 1—13.		
25 Pühap.	3 P. p. 3 K. P., Paawli ümb.	
26 Esmasp.	Polikarpus	pehmed
27 Teisip.	Krisostoom	 11, 54' e. l.
28 Keskäd.	Kaarel	
29 Neljap.	Saamuel	ilmad
30 Reede	Adelgund	oodata.
31 Laup.	An	
1. kuu p. päew tõuseb kell 8, 50 min., weereb kell 3, 29 min.		
11. " " " " 8, 33 " " " 3, 52 "		
21. " " " " 8, 11 " " " 4, 18 "		

Februarius.

Viina-mäest. Matt. 20, 1—16.

1 Pühap.	9 P. e. K. ütl. P.	Tuulsed
*2 Esmasp.	Küünla päew	 3, 12' e. l.
3 Teisip.	Hanna	
4 Keisnäd.	Beronika	ilmad.
5 Neljap.	Agata	
6 Reede	Toora	Külm
7 Laup.	Rikart	lähäb

Külvi mehest. Luuk. 8, 4—15.

8 Pühap.	8 P. e. K. ütl. P.	kangemaks
9 Esmasp.	Polli	ja palju
10 Teisip.	Kolastika	 11, 20' p. l.
11 Keisnäd.	Gedo	
12 Neljap.	Eulalia	lund
*13 Reede	Elwine	tuleb.
*14 Laup.	Valentin	Kange

Vinedast tee ääres. Luuk. 18, 31—43.

15 Pühap.	Paastu Püha	Külm
-----------	-------------	------

Küünla-kuu.

16 Esmasp.	Juula	ja selge
17 Teisip.	Wastla päew	taewas,
18 Keisnäd.	Tuhka päew	 2, 47' e. l.
19 Neljap.	Siimon Ap.	
20 Reede	Egarius	wahel
21 Laup.	Esaia	tuisf.

Kristust kiusatakse. Matt. 4, 1—11.

22 Pühap.	1 P. Paastus, Peetri p.	
23 Esmasp.	Miina	Kaunid
24 Teisip.	Madise päew	 10, 13' p. l.
**25 Keisnäd.	Palwe päew	
**26 Neljap.	Nestor	
27 Reede	Seander	Külmad
28 Laup.	Justus	ilmad.

1. kuu p. päew tõuseb kell 7, 46 min., weereb kell 4, 46 min.
 11. " " " " 7, 19 " " " 5, 11 "
 21. " " " " 6, 49 " " " 5, 34 "

Martsius.

Kananea naesest. Matt. 15, 21—28.

1 Pühap.	2 P. Paastus	Pehmed ilmad
**2 Esmasp.	Medea	
3 Teisip.	Kunigunde	
4 Keisnäd.	Adrian	 3, 22' p. l.
5 Neljap.	Angelus	
6 Reede	Kotwrid	
7 Laup.	Perpeetua	lumesaaga.

Kristus ajab kuratid wälja. Luuk. 11, 14—28.

8 Pühap.	3 P. Paastus, Pööri päew	
9 Esmasp.	Prudensius	Kange kül
10 Teisip.	Mikels	ja tuulsed
11 Keisnäd.	Konstantin	 5, 49' p. l.
12 Neljap.	Kregoor	
13 Reede	Ernst	
14 Laup.	Sakarias	päewad.

5000 meest sündetaks. Joa. 6, 1—15.

15 Pühap.	4 P. Paastus	Ilm
16 Esmasp.	Aleksander	hakkab

Paastu-kuu.

17 Teisip.	Eruuta	pehmemaks
18 Keisnäd.	Gabriel	
19 Neljap.	Josep	minema.
20 Reede	Olga	 3, 32' p. l.
21 Laup.	Pent	

Jeesus kiwidega wisatud. Joa. 8, 46—59.

22 Pühap.	5 P. Paastus	Lume=
23 Esmasp.	Tiits	saosed
24 Teisip.	Kasimir	ja
**25 Keisnäd.	Paasto Mar. p.	wihmased
26 Neljap.	Manuel	
27 Reede	Kustaw	 7, 18' e. l.
28 Laup.	Kiideon	päewad.

Kristuse sisesõitmisest. Matt. 21, 1—9.

**29 Pühap.	Palmi Püha	Taewas
30 Esmasp.	Adonis	
31 Teisip.	Tetlaus	on pilwes.

1. kuu p. päew tõuseb kell 6, 22 min., weereb kell 5, 59 min.
 11. " " " " 5, 52 " " " 6, 22 "
 21. " " " " 5, 22 " " " 6, 46 "

1 Keisnäd.	Karjalaskm. p.	Niisked
**2 Neljap.	Suur Neljap.	ja
**3 Neede	Suur Neede	5, 43' e. l.
4 Laup.	Ambrosius	

Kristuse ülestõusmisest. Mark. 16, 1—8.

**5 Pühap.	Ülestõusmise P.	külmad
**6 Esmasp.	2 Püha	ilmad.
*7 Teisip.	Aaron	
*8 Keisnäd.	Viborius	Heitlikud
*9 Neljap.	Vogislaus	ja
*10 Neede	Esekiel	
*11 Laup.	Leo	 10, 30' e. l.

Kinnipandud uksest. Joan. 20, 19—31.

12 Pühap.	1 P. p. ül. P.	külmad
13 Esmasp.	Justinus	päewad
14 Teisip.	Künni päew	
15 Keisnäd.	Olimpia	kange
16 Neljap.	Karissus	tuulega.

17 Neede	Nudolm	
18 Laup.	Valerian	 12, 0' l.

Heast karjatsest. Joan. 10, 12—16.

19 Pühap.	2 P. p. ül. P.	Ilm
20 Esmasp.	Jakobina	lähäs
21 Teisip.	Adolarius	paremaks.
22 Keisnäd.	Rajus	
23 Neljap.	Jüri päew	Wihm
24 Neede	Albert	
25 Laup.	Markuse päew	 3, 41' p. l.

Ürikeje aja pärast. Joan. 16, 16—23.

26 Pühap.	3 P. p. ül. P.	lumesaaga.
27 Esmasp.	Anastasius	
28 Teisip.	Vitalis	Tuulsed
29 Keisnäd.	Reimund	ja niisked
30 Neljap.	Erast	ilmad.

1. kuu p. päew tõuseb kell 4, 54 min., weereb kell 7, 9 min.
 11. " " " " 4, 26 " " " 7, 34 "
 21. " " " " 3, 59 " " " 7, 55 "

1 Neede	Bolbri päew	 9, 57' p. l.
2 Laup.	Sigismund	

Kristuse äraminemisest. Joan. 16, 5—15.

3 Pühap.	4 P. p. ül. P.,	+ Leidmine
4 Esmasp.	Tiio	Kallid
5 Teisip.	Kotard	sojad
**6 Keisnäd.	Susanna	kewadised
7 Neljap.	Ulrika	päewad,
8 Neede	Laas	
*9 Laup.	Nigulas	wähä

Sigest palumisest. Joan. 16, 23—30.

10 Pühap.	5 P. p. ül. P.	tuulega.
11 Esmasp.	Pankratsius	 0, 45' e. l.
12 Teisip.	Henriette	
13 Keisnäd.	Serwatsius	Külmad
**14 Neljap.	Taewa min. p., (Suur + päew)	
**15 Neede	Sohwi	ööd.
16 Laup.	Beregrinus	

Rõõmustajast	Waimust. Joan. 15, 26—16, 4.	
17 Pühap.	6 P. p. ül. P.	Wihmased,
18 Esmasp.	Erif	 6, 59' e. l.
19 Teisip.	Agäus	
20 Keisnäd.	Pil	tuulsed,
21 Neljap.	Pontufine	wilud ja
22 Neede	Milli	
23 Laup.	Desiderius	niisked

Pühast Waimust. Joan. 14, 23—31.

**24 Pühap.	Neli Pühi	ilmad.
**25 Esmasp.	2 Püha	 0, 18' e. l.
26 Teisip.	Eduard	
27 Keisnäd.	Peet	Pilwne
28 Neljap.	Willem	taewas
29 Neede	Mart	
30 Laup.	Wikand	ja

Jeesus ja Nikodemus. Joan. 3, 1—15.

31 Pühap.	3 ainu Jum. P.	wihm.
-----------	----------------	-------

1. kuu p. päew tõuseb kell 3, 35 min., weereb kell 8, 19 min.

11.	"	"	"	3, 13	"	"	"	8 42	"
21.	"	"	"	2, 57	"	"	"	9, —	"

Junius.

1 Esmasp.	Kotskal	 3, 14' p. l.
2 Teisip.	Martellus	
3 Keisnäd.	Rasmus	Wahel
4 Neljap.	Tarius	sojad
5 Neede	Poniwatšius	ja
6 Laup.	Artemius	kallid

Rikkast mehest. Luuk. 16, 19—31.

7 Pühap.	1 P. p. 3 a. J. P.	suised
8 Esmasp.	Nedardus	
9 Teisip.	Pitkem päew	 0, 32' p. l.
10 Keisnäd.	Blawius	
11 Neljap.	Barnabas	ilmad,
12 Neede	Pasilides	wahel
13 Laup.	Tobias	wihma=

Suurest õhtusöömaajast. Luuk. 14, 16—24.

14 Pühap.	2 P. p. 3 a. J. P.	jadu.
15 Esmasp.	Wiidi päew	
16 Teisip.	Justina	 11, 41' e. l.

Jaani-kuu.

17 Keisnäd.	Nikander	Pilwne
18 Neljap.	Homerus	taewas
19 Neede	Kerwasius	
20 Laup.	Wlorentin	ja

Kadunud lambast. Luuk. 15, 1—10.

21 Pühap.	3 P. p. 3 a. J. P.	wihm.
22 Esmasp.	Karolina	
23 Teisip.	Pasilius	 10, 14' e. l.
**24 Keisnäd.	Jaani päew	
25 Neljap.	Webronia	Sojad
26 Neede	Jeremias	
27 Laup.	Ladislaus	päewad

Olge armulised. Luuk. 6, 36—42.

28 Pühap.	4 P. p. 3 a. J. P.	ja
*29 Esmasp.	Peetri Paawli p.	mürista=
30 Teisip.	Lilla	mised.

1. kuu p. päew tõuseb kell 2, 46 min., weereb kell 9, 14 min.

11.	"	"	"	2, 45	"	"	"	9, 19	"
21.	"	"	"	2, 52	"	"	"	9, 15	"

1 Keßnäd.	Theobald	 8, 37' e. l.
2 Neljap.	Seina Maria p.	
3 Keede	Kornelius	Wäga
4 Laup.	Ulrik	

Rohkest kalasaagist. Luuk. 5, 1—11.

5 Pühap.	5 P. p. 3 a. J. P.	palawad
6 Esmasp.	Hektor	päewad.
7 Teisip.	Demetrius	
8 Keßnäd.	Kilian	 10, 30' p. l.
9 Neljap.	Kirillus	
10 Keede	7 Wenda	Ilm
11 Laup.	Eleanor	lähäb

Wariseeride õigusest. Matt. 5, 20—26.

12 Pühap.	6 P. p. 3 a. J. P.	wilumaks
13 Esmasp.	Mareta päew	mürista=
14 Teisip.	Ponawent	
15 Keßnäd.	Apost. jagam.	 4, 10' p. l.
16 Neljap.	August	
17 Keede	Aleksius	mise ja

18 Laup.	Rosina	wihma
----------	--------	-------

4000 meest föödetakse. Mark. 8, 1—9.

19 Pühap.	7 P. p. 3 a. J. P.	järel.
20 Esmasp.	Elias	
21 Teisip.	Daniel	Sojad
**22 Keßnäd.	Maria Mahd.	 10, 20' p. l.
23 Neljap.	Oskar	
24 Keede	Kristina	päewad
25 Laup.	Jaakobi päew	on

Wale prohwetidest. Matt. 7, 15—23.

26 Pühap.	8 P. p. 3 a. J. P.	
27 Esmasp.	Marta	pittkalt
28 Teisip.	Plato	
29 Keßnäd.	Dolowi päew	oodata.
30 Neljap.	Abdon	
31 Keede	Kristiwrid	 1, 16' e. l.

1. kuu p. päew tõuseb kell 3, 7 min., weereb kell 9, 3 min.
 11. " " " " 3, 26 " " " 8, 45 "
 21. " " " " 3, 48 " " " 8, 23 "

Augustus.

1 Laup.	Peetri wang.	Wilud
Ülekohtusest	maja=pidajast.	Luu. 16, 1—9.
2 Pühap.	9 P. p. 3 a. J. P.	ja
3 Esmasp.	Eleasar	
4 Teisip.	Dominikus	сандид
5 Kesknäd.	Döwald	
**6 Neljap.	Eugenius	ilmad.
7 Reede	Uline	 7, 18' e. l.
8 Laup.	Kerhard	
Jeruusalemma	ärarikmisest.	Luu. 19, 41—48.
9 Pühap.	10 P. p. 3 a. J. P.	Seitlikud
10 Esmasp.	Lauritse päew	
11 Teisip.	Herm	päewad.
12 Kesknäd.	Alara	
13 Neljap.	Ello	 10, 1' p. l.
14 Reede	Eusebius	Mürista=
**15 Laup.	Rukki Maria p.	mine
Bariseerist	ja tõlnerist.	Luu. 18, 9—14.
16 Pühap.	11 P. p. 3 a. J. P.	kange
17 Esmasp.	Willibald	wihma

Leikuse-kuu.

18 Teisip.	Leeno	ja
19 Kesknäd.	Seebald	wahel
20 Neljap.	Bärnard	rahega.
21 Reede	Ruut	 0, 52' p. l.
22 Laup.	Willibert	

Kurdist ja keeletumast. Mark. 7, 31—37.

23 Pühap.	12 P. p. 3 a. J. P.	Sojad
24 Esmasp.	Pertli päew	päewad
25 Teisip.	Ludwig	ja
26 Kesknäd.	Jrenäus	
27 Neljap.	Kebhard	alati hea
28 Reede	Augustin	
**29 Laup.	Joan. hukkamin.	 4, 43' p. l.

Preestrist ja lewiitist. Luuk. 10, 23—37.

**30 Pühap.	13 P. p. 3 a. J. P.	
31 Esmasp.	Benjamin	ilm.

1. kuu p. päew tõuseb kell 4, 9 min., weereb kell 7, 59 min.
 11. " " " " 4, 36 " " " 7, 27 "
 21. " " " " 4, 58 " " " 6, 58 "

September.

1 Teisip.	Skidius	Wakne
2 Keisnäd.	Liisa	sügisene
3 Neljap.	Reinard	ilm.
4 Reede	Kai	
5 Laup.	Mooses	 3, 39' p. l.

Kümnest pidali-töbiseft. Luuk. 17, 11—19.

6 Pühap.	14 P. p. 3 a. J. P.	Mati
7 Esmasp.	Regina	wäga
*8 Teisip.	Maria sünd.	
9 Keisnäd.	Primo	kallid
10 Neljap.	Sostenes	päewad.
11 Reede	Pööri päew	
12 Laup.	Sirus	 6, 43' e. l.

Mammonast. Matt. 6, 24—34.

13 Pühap.	15 P. p. 3 a. J. P.	Wähä
*14 Esmasp.	+ ülendamine	külmad
15 Teisip.	Nikodemus	ööd.
16 Keisnäd.	Leontina	
17 Neljap.	Jossepina	Heitlikud

Mihkli-kuu.

18 Reede	Kottlob	
19 Laup.	Werner	ilmad.

Maini=linna furnast. Luuk. 7, 11—17.

20 Pühap.	16 P. p. 3 a. J. P.	 5, 27' e. l.
21 Esmasp.	Mattuse päew	
22 Teisip.	Morits	Udune,
23 Keisnäd.	Dsea	
24 Neljap.	Joann. saam.	niiske
25 Reede	Klewas	ja
*26 Laup.	Joann. Dpet.	wilune

Wee=töbiseft. Luuk. 14, 1—11.

27 Pühap.	17 P. p. 3 a. J. P.	 6, 37' e. l.
28 Esmasp.	Wentzel	
**29 Teisip.	Mihkli päew	
30 Keisnäd.	Hieronimus	ilm.

1. kuu p. päew tõuseb kell 5, 24 min., weereb kell 6, 27 min.
 11. " " " " 5, 47 " " " 5, 56 "
 21. " " " " 6, 11 " " " 5, 26 "

**1 Neljap.	Bolmar	Misked
2 Neede	Boldemar	ja wilud
3 Laup.	Jairus	ilmad.

Suuremast käsust. Matt. 22, 34—46.

**4 Pühap.	18 P. p. 3 a. J. P.	toowad
	Leikuse Püha	 0, 15' e. l.
5 Esmasp.	Wiides	
6 Teisip.	Luisa	
7 Keisnäd.	Maalo	wihmasadu
8 Neljap.	Tomasia	ja
9 Neede	Tionisius	langet
10 Laup.	Mai	tuult.

Allwatud inimesest. Matt. 9, 1—8.

11 Pühap.	19 P. p. 3 a. J. P.	 7, 25' p. l.
12 Esmasp.	Walwriid	
13 Teisip.	Teresia	Roppud
14 Keisnäd.	Kalikstus	
15 Neljap.	Heddo	segased
16 Neede	Kallus	
17 Laup.	Leonhard	päewad

Pulma riidest. Matt. 22, 1—14.

18 Pühap.	20 P. p. 3 a. J. P.	wihma=
	Lunkase päew	saaga.
19 Esmasp.	Luutsius	 11, 10' p. l.
20 Teisip.	Wetisius	
21 Keisnäd.	Ursel	Külmad
*22 Neljap.	Keel	ööd.
23 Neede	Sewerin	
24 Laup.	Saalome	Pilwne

Runingamehe pojast. Joan. 4, 47—54.

**25 Pühap.	21 P. p. 3 a. J. P.	taewas
	Eutteruse õige usu ülesw. P.	
26 Esmasp.	Almandus	
27 Teisip.	Kapitoliin	 6, 42' p. l.
28 Keisnäd.	Siimon Junda	
29 Neljap.	Engelbreht	ja
30 Neede	Abfalon	
31 Laup.	Wolfgang	wihm.

1. kuu p. päew tõuseb kell 6, 34 min., weereb kell 4, 57 min.

11.	"	"	"	6, 59	"	"	"	4, 29
21.	"	"	"	7, 25	"	"	"	4, 2

November.

Kawalast sulaseft. Matt. 18, 23—35.

1 Pühap.	22 P. p. 3 a. J. P.	Pilwsed wihmaga
2 Esmasp.	Pühade päew	
3 Teisip.	Hingede päew	
4 Keisnäd.	Kottlip	9, 48' e. l.
5 Neljap.	Dt	
6 Reede	Blandina	segatud
7 Laup.	Käsper	
	Baltasar	ilmad.

Kohtu=rahast. Matt. 22, 15—22.

8 Pühap.	23 P. p. 3 a. J. P.	
9 Esmasp.	Joobst	0, 23' p. l.
10 Teisip.	Martin Lutter	
11 Keisnäd.	Martin Piiskop	Tuist
12 Neljap.	Zonas	ja
13 Reede	Arkadius	kanged
**14 Laup.	Pridrif	tuuled.

Jairi tütreft. Matt. 9, 18—26.

15 Pühap.	24 P. p. 3 a. J. P.	Selge
16 Esmasp.	Ottomar	taewas

Calwe-kuu.

17 Teisip.	Alweus	ja
18 Keisnäd.	Eära	5, 17' p. l.
19 Neljap.	Liisbet	
20 Reede	Amos	wähä
**21 Laup.	Maria ohwer.	külma.

Sirmsast äraautamise tööst. Matt. 24, 15—28.

**22 Pühap.	25 P. p. 3 a. J. P.	Selle
	Surnute mälestuse Püha	järäl
23 Esmasp.	Klement	
24 Teisip.	Josias	tulewad
25 Keisnäd.	Kadrina päew	
26 Neljap.	Konrad	4, 50' e. l.
27 Reede	Jetta	
28 Laup.	Künter	külmemad

Kristuse süüesõitmisest. Matt. 21, 1—9.

29 Pühap.	1 Krist. tul. P.	rohke
30 Esmasp.	Andrefse päew	lumesaoga.

1. kuu p. päew tõuseb kell 7, 52 min., weereb kell 3, 37 min.

11.	"	"	"	8, 18	"	"	3, 14	"
21.	"	"	"	8, 39	"	"	3, 1	"

Detsember.

1 Teisip.	Arend	 9, 1' p. l.
2 Reeknäd.	Kandidus	
3 Neljap.	Tali	
4 Neede	Parbo	
5 Laup.	Sabina	

Tähed enne wiimist päewa. Luuk. 21, 25—36.

**6 Pühap.	2 Krist. tul. P.,	Nigola p.
7 Esmasp.	Antonia	
8 Teisip.	Maria saam.	külmad.
9 Reeknäd.	Juhkum	
10 Neljap.	Lühem päew	 8, 41' e. l.
11 Neede	Elso	
12 Laup.	Ottilia	

Joannes wangi-tornis. Matt. 11, 2—10.

13 Pühhap.	3 Krist. tul. P.	fange
14 Esmasp.	Nikasiuſ	tuul.
15 Teisip.	Johanna	
16 Reeknäd.	Albina	Wäga
17 Neljap.	Ignatſiuſ	fange

Jõulu-kuu.

18 Neede	Kristow	 9, 54' e. l.
19 Laup.	Lot	

Joannese tunnistusest. Joan. 1, 19—28.

20 Pühap.	4 Krist. tul. P.	külm
21 Esmasp.	Tooma päew	kauni
22 Teisip.	Peata	rohke
23 Reeknäd.	Jagobert	lumesaoga.
24 Neljap.	Adam, Gewa	
**25 Neede	1 Jõulu Püha	 3, 40' p. l.
**26 Laup.	2 Püha	

Jmekspanemiseſt. Luuk. 2, 33—40.

27 Pühap.	P. p. Jõulu, Joan. Ewang.	
28 Esmasp.	Süüta laste p.	Külmad
29 Teisip.	Noa	
30 Reeknäd.	Tawet	ſelged
31 Neljap.	Silweſter	päewad.

1. kuu p. päew tõuseb kell 8, 53 min., weereb kell 2, 56 min.

11.	"	"	"	9, 1	"	"	"	2, 58
21.	"	"	"	9, 3	"	"	"	3, 7

Wenemaa Ülemawalitseja sugufelts.

Aleksander Kolmas Aleksandrowits, Keiser ja teige Wene-riigi walitseja, Põhla-maa Kuningas, Soome-maa Suurwürlst; sündinud 1845, Kiiula-kuu 26. päewal, hakkas walitsema 1881, Päästu-kuu 1. päewal, kroonitud 1883, Lehe-kuu 15. päewal.

Maria Weodorowna, Keisri Proua, Taanimaa Printsess; sündinud 1847, Talwe-kuu 14. päewal.

Nende lapsed:

Nikolai Aleksandrowits, Riigi pärija, Tšesareewits ja Suurwürlst; sündinud 1868, Lehe-kuu 6. päewal.
Georg Aleksandrowits, Suurwürlst; sündinud 1871, Jüri-kuu 27. päewal.

Ajsenia Aleksandrowna, Suurwürlsti Printsess; sündinud 1875, Päästo-kuu 25. päewal.

Mihail Aleksandrowits, Suurwürlst; sündinud 1878, Talwe-kuu 22. päewal.

Olga Aleksandrowna, Suurwürlsti Printsess; sündinud 1882, Jaani-kuu 1. päewal.

Keisri Herra wennad:

Wladimir Aleksandrowits, Suurwürlst; sündinud 1847, Jüri-kuu 10. päewal, ja tema Proua on:

Maria Pawlowna, Mecklenburg-Swerini Printsess; sündinud 1854, Lehe-kuu 2. päewal.

Nende lapsed:

Nikolai Wladimirowits, Suurwürlst; sündinud 1876, Mihkli-kuu 30. päewal.

Boris Wladimirowits, Suurwürlst; sündinud 1877, Talwe-kuu 12. päewal.

Andrei Wladimirowits, Suurwürlst; sündinud 1879, Lehe-kuu 2. päewal.

Helena Wladimirowna, Suurwürlsti Printsess; sündinud 1882, Märri-kuu 17. päewal.

Aleksei Aleksandrowits, Suurwürlst; sündinud 1850, Märri-kuu 2. päewal.

Sergei Aleksandrowits, Suurwürlst; sündinud 1857, Jüri-kuu 29. päewal, ja tema Proua on:

Elisabet Weodorowna, Hessiensi Printsess; sünd. 1864, Wiina-kuu 20. päewal.

Nende poeg:

Joann Sergejewits, Suurwürlst; sündinud 1886, Jaani-kuu 23. päewal.

Paul Aleksandrowits, Suurwürlst; sündinud 1860, Mihkli-kuu 21. päewal.

Keisri Herra õde:

Maria Aleksandrowna, Suurwürlstlik Printsess; sündinud 1853, Wiina-kuu 5. päewal. Laulatud 1874, Märri-kuu 11. päewal Inglismaa Kuningliku Printsiiga Alwred, Hertfog von Edinburg.

Konstantin Nikolajewits, Suurwürlst; sündinud 1827, Mihkli-kuu 9. päewal, ja tema Proua on:

Aleksandra Jofepowna, Saksen-Altenburgi Printsess; sündinud 1830, Jaani-kuu 26. päewal.

Nende lapsed:

Nikolai Konstantinowits, Suurwürlst; sündinud 1850, Kiiula-kuu 2. päewal.

Olga Konstantinowna, Suurwürlsti Printsess; sündinud 1851, Leikuse-kuu 22. päewal. Laulatud Kreeka-maa Kuninga Georgi prouaks.

Weera Konstantinowna, Suurwürsti Printsess; sünd. 1854, Kükula-kuu 4. p. Laulatud õnna Württembergi Kuningliku Hertzogiga, Wilhelm Eugeni prouaks. Konstantin Konstantinowits, Suurwürst; sünd. 1858, Leikuse-kuu 10. päeval, ja tema Proua on: Elisabet Mawrikjewna, Saksen-Altenburgi Printsess; sündinud 1865, Märri-kuu 14. päeval. Dmitri Konstantinowits, Suurwürst; sündinud 1860, Jaani-kuu 1. päeval.

Nikolai Nikolajewits, Suurwürst; sündinud 1831, Heina-kuu 27. päeval, ja tema Proua on: Aleksandra Petrowna, Holstein-Oldenburgi Printsess; sündinud 1838, Pehe-kuu 21. päeval.

Nende lapsed:

Nikolai Nikolajewits, Suurwürst; sündinud 1856, Talwe-kuu 6. päeval. Peter Nikolajewits, Suurwürst; sündinud 1864, Märri-kuu 10. päeval. Mihail Nikolajewits, Suurwürst; sündinud 1832, Wiina-kuu 13. päeval, ja tema Proua on: Olga Weodorowna, Badeni Printsess; sündinud 1839, Miskli-kuu 8. päeval.

Nende lapsed:

Nikolai Mihailowits, Suurwürst; sündinud 1859, Märri-kuu 14. päeval. Anastasia Mihailowna, Suurwürsti Printsess; sündinud 1860, Heina-kuu 16. p. Laulatud Mecklenburg-Swerini Suurhertzogi Fridek Prantsi prouaks. Mihail Mihailowits, Suurwürst; sündinud 1861, Wiina-kuu 4. päeval.

Georg Mihailowits, Suurwürst; sündinud 1863, Leikuse-kuu 11. päeval. Aleksander Mihailowits, Suurwürst; sündinud 1866, Märri-kuu 1. päeval. Sergei Mihailowits, Suurwürst; sündinud 1869, Miskli-kuu 25. päeval. Aleksei Mihailowits, Suurwürst; sündinud 1875, Jõulu-kuu 16. päeval.

Olga Nikolajewna, Suurwürsti Printsess; sündinud 1822, Leikuse-kuu 30. päeval. Laulatud Württembergi Kuninga Karel Fridek Aleksandri prouaks.

Katarina Mihailowna, Suurwürsti Printsess; sündinud 1827, Leikuse-kuu 16. päeval. Laulatud õnna Mecklenburg-Strelitsi suurhertzofliku Printsi Georg August Ernst Adolw Karel Ludwig prouaks.

Keiserliku Kõrgused, Printsid ja Printsessid Romanowski Hertzogit ja Hertzoginit Leuchtenberg:

Maria Maksimilianowna, Printsess; sündinud 1841, Wiina-kuu 4. päeval. Laulatud suurhertzofliku Badeni Printsi Ludwig Willem Augusti prouaks. Nikolai Maksimilianowits, Prints; sündinud 1843, Heina-kuu 23. päeval. Eugenia Maksimilianowna, Printsess; sündinud 1845, Paastu-kuu 20. päeval. Laulatud Prints von Oldenburgi Aleksander Petrowitsi prouaks. Eugeen Maksimilianowits, Prints; sündinud 1847, Märri-kuu 27. päeval. Georg Maksimilianowits, Prints; sündinud 1852, Kükula-kuu 17. päeval.

Teiste Europa riikide valitsejad.

Saksa Keisri-riik. Keiser Willem I, sündinud 1797, tõsteti keisriks 1871. Tema Proua on Auguste, Saksen-Weimari Printsess. Nende poeg: Kronprints Fridrik Willem.

Nimetud keisri-riigiks on alamaal nimetud riigid ühte liidetud:

1. Preisi. Kuningas Willem I (Saksa Keiser).
2. Sakseni. Kuningas Albert, sünd. 1828, hakkas valitsema 1873.
3. Baieri. Kuningas Otto I, sünd. 1848, h. w. 1886.
4. Württembergi. Kuningas Karel I, sünd. 1823, h. w. 1864. Tema prouaks on Suurwürstlik Printsess Olga Nikolajewna.
5. Mecklenburg-Swerini. Suurhertsok Fridrik Prants, sünd. 1851, h. w. 1883. Tema Proua on Suurwürstlik Printsess Anastasia Mihailowna.
6. Mecklenburg-Strelitsi. Suurhertsok Fridrik Willem, sünd. 1819, h. w. 1860.
7. Oldenburgi. Suurhertsok Peter, sünd. 1827, h. w. 1853.
8. Saksen-Weimari. Suurhertsok Karel Aleksander, sünd. 1818, h. w. 1853.
9. Hesseni. Suurhertsok Ludwig IV, sünd. 1837, h. w. 1877.
10. Badeni. Suurhertsok Fridrik, sünd. 1826, h. w. 1852, ja mõned muud vähemad riigid.

Austria-Ungari. Keiser Prants Josef I, sünd. 1830, h. w. 1848.

Belgia. Kuningas Leopold II, sünd. 1835, h. w. 1865.

Britti-riik. Kuningana Viktoria, kes ühes ka India Keiserina on, sünd. 1819, h. w. 1837.

Hispania. Kuningas Alwong XIII, sünd. 1886.

Italia. Kuningas Humbert I, sünd. 1844, h. w. 1878.

Kreeka-maa. Kuningas Georg I, sünd. 1845, h. w. 1863. Tema Proua on Suurwürstlik Printsess Olga Konstantinowna.

Hollandi-maa. Kuningas Willem III, sünd. 1817, h. w. 1849.

Portugal. Kuningas Luis Wilip I, sünd. 1838, h. w. 1861.

Prantsuse-maa, prii-riik. Präsident Paul Grewi.

Rootsi- ja Norra-maa. Kuningas Oskar II, sünd. 1829, h. w. 1872.

Taani-maa. Kuningas Kristjan IX, sünd. 1818, h. w. 1863.

Türgi-keisri-riik. Keiser Abdul Hamid II, sünd. 1842, h. w. 1876.

Kroonupühad,

mis uue kiriku seaduse järele ka maa kirikutes tulewad pidada:

1) Kõikla-kuu 26mal päeval. Meie suure Keisri Herra ja keige Wene riigi Walitseja Aleksander Aleksandrowitsi sündimise päew.

2) Paastu-kuu 21el päeval. Meie suure Keisri Herra Aleksander Aleksandrowitsi walitsuse hakkatuse päew.

3) Lehe-kuu 6mal päeval. Tšesareewitsi Suurwõrsti Nikolai Aleksandrowitsi, Weneriigi auujärje päris pärija, sündimise päew.

4) Lehe-kuu 15mal päeval. Meie suure Keisri Herra Aleksander Aleksandrowitsi ja Tema Abikaasa kroonimise päew.

5) Heina-kuu 221el päeval. Meie suure Keisri Proua Maria Weodorowna nime päew.

6) Leituse-kuu 30mal päeval. Meie suure Keisri Herra ja keige Weneriigi Walitseja Aleksander Aleksandrowitsi nime päew.

7) Talwe-kuu 14mal päeval. Meie suure Keisri Proua Maria Weodorowna sündimise päew.

8) Jõulu-kuu 6mal päeval. Tšesareewitsi Suurwõrsti Nikolai Aleksandrowitsi, Weneriigi auujärje päris pärija, nime päew.

 Needsinatsjed Kroonupühad peetakse nenda kui Paastu jutluse päewad.

Teadaandmine,

mil ajal raamatuid postimajas wastuwõetakse.

Wastuwõtmine ja ärasaalmine raha, dokumendid, kindlamaks tehtud raamatud (mis eest 14 kop. tuleb maksta) ja pakkid, mis Peterburgi- ehk Nii-siina, keige Wene-maale ehk üle riigi raja peawad saadetama, iga argipäew kellu 8 hommiku tunni kellu 2 pärast lõunat. Kindlamaks tehtud raamatud wõetakse ka kellu 4—6 pärast lõunat wastu. Raamatud ehk kirjad wõetakse wastu ja antakse wälja ja raamatude markid wõib osta kellu 8 hommiku tunni kellu 8 õhtu. — Sel ajal mil postid tulewad ehk ärasaade-takse, ei sa raha-kirjad ehk muu pakkid wälja antud saama.

Tähendus 1. Ei sa wastu wõetud ega wälja antud: Keisri Herra ja Keisri Proua nimepäewal, Neäri p., Kõlme Kuninga p., 1. ja 2. Ülestõusmise pühäl, 1. Neli Pühä p. ja 1. Jõulu pühäl.

Tähendus 2. Wastu wõetud ja wälja antud saab järgmisel päewadel Tallinnas kellu 8—11 ja teiste posti-majades kellu 8—10 enne lõunat: Kõikla p., Paastu Mar. p., Palmi pühäl, 3. Ülestõusmise pühäl, Täewaminemise p., 6. Leituse-kuu p., Nuffi Maria p., Maria sündimise p., Nisti ülend. p., Maria ohwri p., 1. Jõulu püh. ja igal Pühapäewal.

Ärasaandetakse teisfugused kirjad.

Paidesse Pühapäewal, Esmaspäewal, Teisi-päewal, Neljapäewal ja Reedel.

Pärnu, Kuresaare, Wolmri ja Willandi Esmas-päewal, Teisipäewal, Neljapäewal ja Reedel k. 6 pärast lõunat.

Hapsalu, Lihula ja Wirtsu Teisip. ja Keedel
lõunal kellu 1, Pühapäeval kellu 11 enne lõunat. Üksi
Hapsalu raamatubega Reijapäeval kellu 6 p. l.

Linnaas kui ka aleviis on uulitsade ääres mitmes kohas
Post-lastid, kus kirjad ja raamatu kourvert näituseks peale
maalitud, kuhu raamatuid, kellel postmarkid peal on, võib
illegalt siia lasta, kusi need igapäew wälja wõetakse ja
posti peale wiitakse, ja ülewai nimetud aru järele ärafaadetud
saawad.

Postid tulewad Tallinna:

Paidest Teisipäewal, Reistnädalal, Keedel ja
Laupäewal.

Pärnust, Kuresaarest, Wolmarist ja Willandist:
Esmaspäewal, Reistnädalal, Keedel ja Laupäewal.

Hapsalust, Lihulast ja Wirtsust: Esmaspäewal,
Reistnädalal, Keedel ja Laupäewal. — Sui ajal (see
on 15. Lehe-kunsti kuni 15. Leikuse-kunsti) saawad üksi kir-
jad ärafaadetud Esmaspäewal, Reistnädalal, Laupäewal,
ja tulewad Teisipäewal, Reijapäewal, Pühapäewal.

Riiklõnna postid.

Tuuru: Prii postijaama, Nunnawärawa juures Preus-
freund'i majas.

Jürisse: Toompeal Baron Pahlina majasse.

Kurna: G. Florelli poodi wana turul.

Telegrahi sõnumid

wõetakse Tallinnas igal päewa ja öö ajal wastu. Nende
ette tuleb makssta kõige Wene-riigis 15 kop. põhjus-maks
ja 5 kop. iga sõna pealt Euroopa-maa jäus ja Kawkas-
maale ja 10 kop. iga sõna pealt Asia-maa jäus. Siin
juures on tähhele panna, et iga üksikune poststahw ehk märk
sõna ette arwatakse.

Balti raudtee.

1) Sõidu pilet maksab üksi sels korra, kui seda
ostetud.

2) Sõidu hind reisirijatele on 1 klassis 3 kop., 2 klassis
2¼ kop. ja 3 klassis 1¼ kop. wersta pealt.

3) Lapsed alla 5 aastat saawad ilma rahata edasi
wiidud. Lapsed 5 kuni 10 aastat wanad, maksivad 1 ja
2 klassis pool, 3 klassis üks weerend sõidu hinda. Peale
selle on kroonu maks 1 ja 2 fl. 25 kop. ja 3 fl. 15 kop.
rublast. Edasi nimetud sõidu hinnad on kroonu maksuga
ühte arwatud.

4) Iga reisirija võib üks puud (lapsed 5 kuni 10
aastast ½ puuda) raskust ilma maksuta kaasa wõtta.

5) Pileti milimine saab 5 minutid enne äraõitmist
otsa; pakkide wastuwõtmine lõppeb 10 minutid enne ära-
õitmist.

1. Tallinnast Baltiskisse.

Jaamad ja pool-jaamad.	Rangelt. Värska.	Sõidu hind.					
		1 kl.		2 kl.		3 kl.	
		R.	R.	R.	R.	R.	R.
Tallinnast (Buffet)	—	—	—	—	—	—	—
Nõmme (pool-jaama)	8	—	—	—	—	—	—
Sane (pool-jaama)	18	—	—	—	—	—	—
Keila (Buffet)	26	—	98	—	74	—	38
Niitvälja (pool-jaama)	31	—	—	—	—	—	—
Koogale	34	1	28	—	96	—	49
Baltiskisse (Buffet)	45	1	69	1	26	—	64

2. Tallinnast Peterburgi.

Tallinnast (Buffet)	—	—	—	—	—	—	—
Pägedi (pool-jaama)	14	—	53	—	40	—	21
Raasiku	28	1	5	—	79	—	40
Kehra (pool-jaama)	37	1	39	1	4	—	53
Negwidule (Buffet)	53	1	99	1	49	—	76
Lehtsi (pool-jaama)	66	2	48	1	86	—	95
Tappale (Buffet)	73	2	74	2	5	1	5
Kadrina	86	3	23	2	43	1	24
Rakvere (Buffet)	98	3	68	2	76	1	41
Rabala	115	4	31	3	24	1	66
Sonda (pool-jaama)	125	4	69	3	51	1	79
Püssi	135	5	6	3	80	1	94
Kochtel (pool-jaama)	144	5	40	4	5	2	7
Tõhvi (Buffet)	157	5	89	4	41	2	25
Waiwara	174	6	53	4	90	2	51
Korff (pool-jaama)	182	6	83	5	13	2	62

Narwa (Buffet)	197	7	39	5	54	2	83
Salo (pool-jaama)	209	7	84	5	88	3	—
Samburgi	219	8	21	6	16	3	15
Weimarn (pool-jaama)	231	8	66	6	50	3	32
Weimarn (platform)	233	—	—	—	—	—	—
Moskowitzi	243	9	11	6	84	3	50
Tiesenhausen (pool-jaama)	252	—	—	—	—	—	—
Bruda (pool-jaama)	256	9	60	7	20	3	68
Wolosowo (Buffet)	266	9	98	7	49	3	83
Kiterino (pool-jaama)	275	10	31	7	74	3	96
Jelisawetinskaja	283	10	61	7	96	4	7
Gorwitz (pool-jaama)	294	10	3	8	28	4	23
Gatshina (Buffet)	303	11	36	8	53	4	36
Pudost (platform)	309	—	—	—	—	—	—
Tait (platform)	315	—	—	—	—	—	—
Duderhosi (platform)	319	—	—	—	—	—	—
Soldati-platform	321	—	—	—	—	—	—
Krasnoje-Selo (Buffet)	323	12	11	9	9	4	65
Pigowa (Buffet)	334	12	53	9	40	4	81
Peterburgi (Buffet)	347	13	1	9	76	4	99

3. Tallinnast Tartu.

Tallinnast (Buffet)	—	—	—	—	—	—	—
Tappale (Buffet)	73	2	74	2	5	1	5
Tamsale (pool-jaama)	87	—	—	—	—	—	—
Kilsi	96	3	60	2	70	1	38
Rakke (pool-jaama)	107	4	2	3	1	1	54
Wägewale	116	4	35	3	26	1	67
Jõgewale (Buffet)	134	5	3	3	76	1	92
Kerjeli (pool-jaama)	148	—	—	—	—	—	—
Woltile	158	5	93	4	44	2	27
Tartu (Buffet)	179	6	72	5	4	2	58

Tähelepanemine. Pooljaamades ja platformides antakse piletid kunni tulewa jaama. Soovib keegi tulewa jaamast edasi sõita, siis peab ta ise ehk ka oberkonduktori läbi piletid ostma. Raudtee võse-sõiduga ei peatse pooljaamade ja platformide juures.

Mõned muud raudtee wahed.

Tallinnast

Moskwa linna 898 wersta, maksud: 1. klassis 35 rubla 65 kop., 2. klassis 21 r. 68 f., 3. klassis 12 r. 91 f.
 Pskowi (Wihkwa) linna 517 wersta, maksud: 1. klassis 19 r. 42 f., 2. klassis 14 r. 57 f., 3. klassis 7 r. 44 f.
 Düna burgi linna 759 wersta, maksud: 1. klassis 28 r. 43 f., 2. klassis 21 r. 33 f., 3. klassis 10 r. 90 f.
 Rija linna (üle Düna burgi) 966 wersta, maksud: 1. klassis 36 r. 23 f., 2. klassis 27 r. 18 f., 3. klassis 13 r. 89 f.
 Wilna linna (üle Düna burgi) 924 wersta, maksud: 1. klassis 34 r. 46 f., 2. klassis 25 r. 85 f., 3. klassis 13 r. 28 f.
 Warshawa linna (üle Düna burgi) 1311 wersta, maksud: 1. klassis 48 r. 98 f., 2. klassis 36 r. 74 f., 3. klassis 18 r. 78 f.
 Riiweli linna (üle Düna burgi) 1730 wersta, maksud: 1. klassis 64 r. 88 f., 2. klassis 48 r. 67 f., 3. klassis 24 r. 88 f.
 Odesja linna (üle Gatshina ja Brest-Litowsk) 2199 w., maksud: 1. klassis 82 r. 68 f., 2. klassis 62 r. 1 f., 3. klassis 31 r. 18 f., — (üle Moskwa ja Riiweli) 2452 wersta, maksud: 1. klassis 94 r. 3 f., 2. klassis 65 r. 48 f., 3. klassis 35 r. 30 f.
 Nishni-Nowgorodi linna (üle Moskwa) 1308 wersta,

maksud: 1. klassis 50 r. 90 f., 2. klassis 33 r. 21 f., 3. klassis 18 r. 80 f.
 Wiborgi linna (üle Peterburgi) 467 w., maksud: 1. klassis 16 r. 61 f., 2. klassis 12 r. 16 f., 3. klassis 6 r. 49 f.
 Helsinga linna (üle Peterburgi) 760 wersta, maksud: 1. klassis 25 r. 41 f., 2. klassis 18 r. 6 f., 3. klassis 10 r. 19 f.

Teadaandmised laada-pidamisest.

Neäri-kuu:

kuu päew.	kuu päew.
7. Orgita-mõisas 2 päewa.	2. päewa.
7. Tartu-linnas 3 nädalat.	20. Perno-linnas 3 päewa.
7. Rja-linnas 3 päewa.	25. Wolmeri-linnas 6 p.
9. Werro-linnas 3 päewa.	25. Willandi-linnas 3 p.
10. Sapsalu-linnas 2 päewa.	26. Reblastes 2 päewa.
17. Koloweres (Läänemaal)	27. Rakvere-linnas 2 p.

Küünla-kuu:

2. Paldiski-linnas 2 päewa.	15. Willandi-linnas 3 p.
2. Willandi-linnas 1 näd.	15. Wõnnu-linnas.
2. Werro-linnas.	Rihula-linnas, Esmaspäew
2. Wassa-linnas 8 päewa.	enne Wassa päewa.
4. Tartu-linnas 2 päewa.	18. Jõhwis 2 päewa.
6. Paide-linnas 2 päewa.	20. Rja-linnas 1 nädal.
6. Narwa-linnas 4 päewa.	20. Riivilo-mõisas 2 päewa.
10. Kurejaare-linnas 3 p.	22. Werro-linnas 1 nädal.
Andrus Keede enne Wassa p.	27. Lemfali-linnas.

Paastu-kuu:

Raplas 1stl Esmaspäewal 2 p.	10. Wast-Narwa's 3 päewa.
Keila kiriku juures Esmasp.	15. Paide-linnas.
p. 3mat P. Paastus 2 p.	

Jüri-knn:

kuu päew.

kuu päew.

Palmfi-mõisas, Witna tõrtju juures, Keßnädal pärast Ulestõusmise Püha.	Rakvere-linnas nädal pärast Ulestõusmise Püha, Esmaspäew ja Teisipäew.
10. Werro-linnas 2 päewa.	20. Hannijõe-mõisas 2 p.

Lehe-knn:

9. Wobfus.

9. Räppinas.

Jaani-knn:

10. Kurejaare-linnas 12 p.	20. Paide-linnas 2 päewa.
11. Wõnnu-linnas 7 päewa.	23. Willandi-linnas 2 p.
16. Rakvere-linnas 2 p.	24. Werro-linnas.
20. Tallinnas 2 nädalat.	26. Waska-linnas.
20. Ria-linnas 3 nädalat.	27. Tallinnas 1 nädal.
20. Palmfi-mõisas, Witna tõrtju juures, 3 päewa.	29. Tarwaste-mõisas.
	29. Tartu-linnas 2 päewa.

Seina-knn:

1. Perno-linnas 2 päewa.	20. Perno-linnas 3 nädalat.
2. Karksi-mõisas.	25. Wolmeri-linnas.
20. Ria-linnas 3 päewa.	

Leikuse-knn:

9. Abseli-mõisas.	24. Rossfi-mõisas.
10. Waska-linnas.	24. Kose-mõisas.
10. Moisefaste-mõisas.	24. Waste-mõisas.
10. Lemjali-linnas.	27. Uue-mõisas, Willandi-maal.
10. Werro-linnas.	29. Killingi-mõisas 3 päewa.
15. Helme-mõisas.	30. Kaanjo-mõisas.
20. Ria-linnas 3 päewa.	

Mihkli-knn:

kuu päew.

kuu päew.

2. Abja-mõisas 2 päewa.	17. Põltama-mõisas.
2. Tammiste-mõisas.	17. Kirrepääl.
4. Räppina-mõisas 2 p.	18. Audrus.
4. Sind-i-mõisas.	20. Wendra-mõisas 2 päewa.
6. Taleperri-mõisas.	20. Narwa-linnas 4 päewa.
8. Põlwe-kirik juures.	21. Wolmeri-linnas.
8. Rõuge-mõisas 8 päewa.	21. Baldisi-linnas 2 päewa.
8. Tartu-linnas 3 päewa.	21. Senno-mõisas.
8. Rastna-mõisas.	22. Palmfi-mõisas, Witna tõrtju juures, 3 päewa.
9. Adeli mõisas.	24. Lihula-linnas 3 päewa.
9. Purnitu-mõisas.	24. Willandi-linnas 2 p.
10. Patkilla-mõisas.	24. Werro-linnas.
10. Paide-linnas 2 päewa.	26. Tallinnas 3 päewa.
10. Rõo-mõisas.	28. Rakvere-linnas 3 p.
10. Mõnniste-mõisas.	Perno-linnas, Esmasp. eune Mihkli-päewa 2 p.
10. Oidre-mõisas.	29. Keblastes 3 päewa.
10. Wana-Antsmõisas.	29. Keila kiriku juures 3 p.
13. Põõrawere-mõisas.	29. Tartu-linnas 3 päewa.
14. Antso-mõisas.	29. Mihkli-kirik juures.
15. Gallatfi-mõisas.	29. Waska-linnas.
15. Kurejaare-linnas 3 p.	29. Wastse-mõisas.
15. Korti-mõisas.	
Uuemõisas 3mal Teisipäewal Mihkli-knn 3 päewa.	

Siina-knn:

Raplas, Isel Keedel pärast Mihkli-päewa 2 päewa.	4. Koloweres 2 päewa.
4. Pühajärwe-mõisas.	4. Jõhwiis 2 päewa.
	5. Räppinas 2 päewa.

kuu päew.

6. Lutsnifi-mõisas.
 6. Tarwaste-mõisas.
 Jõeletmes, nädal p. Mõhki-
 päewa 2 päewa.
 8. Hapsalu-linnas 2 päewa.
 9. Werro-linnas 3 päewa.

kuu päew.

9. Lemsali-linnas.
 15. Orriku-mõisas.
 15. Pustiwere-mõisas.
 15. Weste-mõisas 2 päewa.
 22. Mõsi kiriku juures 3 p.

Tafwe - kuu:

1. Tartu-linnas 2 päewa.
 5. Põõrawere-mõisas.
 10. Paide-linnas 2 päewa.
 10. Werro-linnas 2 päewa.
 10. Mõstwees.
 15. Kiwi-Wigalas 2 p.
 20. Waska-linnas 2 päewa.
 25. Wolmeri-linnas 3 p.
 25. Willandi-linnas 3 p.

Jõulu - kuu:

1. Wast-Narwa's 3 päewa.
 5. Räppinas.
 10. Wõnnu-linnas 2 päewa.
 10. Wõhsus.
 Merjama kiriku juures 3mal
 Krist. tul. Pühäl 2 p.
 Perno-linnas, Esmasp. ning
 Teistp. pärast 3 Kr. tul. P.
 16. Paide-linnas 2 päewa.
 19. Reblastes.
 27. Waska-linnas 10 päewa.

Jgal aastal 25., 26. ehk 27. Jaani-kuu päewal, seda-mööda kui kohtu poolest ette teada antakse, on Tallinnas toom peal lossi hoowis hooste näitus ja pärast seda hooste rammu katsumine. Kellel keige paremad siin kubermangus kaswatatud hobused on, saawad auupalka. Enne kojuminemist wõiwad kes himmustawad hobused müia, osta ehk wahetada.

Kubermangu kohtu käsu järele ei ole luba, ei laupäewal ega pühapäewal laata pidada, waid, kui nenda juhtub, peab seda teise nädala esimesel argipäewal peetama.

Lugemised.

Õnne-soow lugijale.

Alalisk armu aasta algul
 Armamatta ajadeni!
 Mu=põlwe affajalle,
 Algaruse andid auani!

Elagu erged Eesti eided!
 Ellad emandad edenegu!
 Ehteks ehapuna elmed,
 Endist elkjust etendagu!

Ilmugu ilmad ilusada,
 Igapäew ikka iwa-jätku,
 Jooma-jätku jänutajal;
 Jkke=aluselle jõudu!

Olgu otsas orjus=ohakad,
 Olewikus õnne olu!
 Oma-osa Dmalastel,
 Õnne oog olemise otsani!

Unistajad usinaste
 Unest üles upitagu,
 Uduist uimased uistawaste
 Uueks üpruseks ühendagu!

Kandli-saar.

Madli ja Maret, rikkad peretütred, waidlesid kangeSte isekeskis. Maad rääkisid kahest noormeesest, kes mõlemad tähtsalt Madli elu külge puutusid: Juhkum oli, nagu kõigil teatud, tema südame sõber ja kartlik kõsilane — Hindrekul jälle oli õnneks läinud, tütarlast surma suust peasta, kui see kord tulekahju juures hirmsat otša pidi leidma. Seitsaadi nõudis noormees neiu ühkepuhkuse igatsemisega taga ning niipea, kui Madli sest aru sai, tuli temale mõte, oma elu=peastjale isennast tãnu=palgaks anda, et küll tema süda Juhkumi poole hoidis.

See'p see oligi, mispärast Maret teisega jägeles. Ta püidis temale äraseletada, et see üsna kardetaw olla, Hindrekule abikaasaks minna, kui seal juures teist armastab.

„Oh, ära waewa mind tühja,“ palus Madli tõsiselt: „Hindreku wastu tunnen ma auustust

ja, mis weel tähtsam on, tãnu tãis on mu süda tema wastu.“

„Aga Juhkumit sa jälle armastad!“

„Dns see sul nii kindlaste teadaw? Ja kui kaa — — —“

„Kui kaa? — Ära mängi mitte oma südame õnema tundmustega, ei tea, mis niisuguse julge mängu lõpp saaks olema! Katsu oma tänuliku meelt walitseda, su armastust Juhkumi wastu sa ehk ilmaSgi ei saa tagasi rõhuda!“

„Aga Hindrek armastab mind ju, ta on mind surma suust peastnud, ma olen temale tãnu wõlga. Pealegi on ta tubli mees; seepärast, lase, ma teen, mis mu mõistus mind sunnib, ilma tundmustest hoolimatta.“

„Tõsist armastust ilma auustufeta ei wõi olla, aga kõige suurem auustus üksi ei ole ühtigi armastuse wastu; kaa tänulik meel ei maksa seal juures ühtigi. Sul wõib küll wõimalik olla, oma armastust tãnule saagiks anda, aga kas see tãnumeel iialdes armastuseks muudab, on teadmatta. Müüd on weel aeg, et wõid Hindrekule ütelda: ma olen Teile tänulik, kunni aga süda mul rindus põksub, aga ärge heitke tühja lootust mu armastuse peale — see on juba ammu ja kõikumatta Juhkumi päralt — ja kõif saaks ehk hästi toimetud!“

„Kas see aga mitte jõe ülekohus ei oleks, kui ma Hindrekü tööst sõbrust tähtsal panematta jättaks, kuna Juhkum wähest nagu tuim ja külm ennast mu wastu näitab?“

„See näitab ennast aga seda wiisi, su süda tunneb aga jälle teisel kombel. Röhub Juhkum kord sinu kassa ehk waatab leekiwalt su filmi, siis on kõikide Hindrekute ettewõtmised sinu elu peastamiseks kumme kord unustud.“

„Ei, ei, mu tänu saab end armastuseks muutma, küll sa saad seda nägema. — Olgu küll sest seekord!“

„Hea küll siis! Mis sa arwad, ehk sõidame natuke sinna kena kalsu juure, mis sealt kaugele taewa piirelt meile filmi paistab? Ohtu on nii armas ja meri nii wäikne.“

„Olgu peale,“ wastas Madli; „ometigi tõuta mulle, et sa enam Juhkumist ei hakka juttu tegema.“

„Kuidas su soow on, Madli; lähme siis.“

Peagi oli lootust walmis sõidule, priisked piigad kargasid sisse ning tunnise agara aerude ajamisel jõudsid ilusa saarekese rannale.

„Sealt kõrgelt kalsult wõib kaugele ümber ringi waatada,“ ütles Maret.

Naad tõtasid kalsurüüganste wahelt läbi üles poole. Korraga kuulsiwad lõbusat laulu helinat

ja wile healt. Gemal nägid naad ühe kalura urtsiku, mille lähedalle kalamehed omad noodad olid kinnama pannud; isi olid kena muru peale päewasest waewast puhkama asunud, end päike weeremisest rõemustades. Laulja heal oli loomulik ja selge. „Laulgem Heidalla laulu,“ ütles üks kalur teisele.

Lütarlapsed istusid ühe kivi peale ja jäid kuulatama. Ep olnud see uhke wiis, mis neile kõrwu kõlas, aga üksik paljas saar, mere tuule tasane kohisemine, kalsude armas wastukõla ja weelaenete wolin mõõda kallast aitasid kuulja kõrwasse iludust nõida.

Laulu sõnad olid järgmised:

Meiud, kui teid armu tuhini waewab
Suuga tunnistades, aga süda külm;
Minge, kus Heidalla wari kaebab,
Kalsu orgus nuttis tema film.

Kui teil südam'liku armastust ei ole,
Ega truud sõbrust tundagi,
Jätuge Heidalla hana poole —
Dpite seal wäga mõndagi.

Kuulge õnnetuma häda kaebamisi
Wäikse wõde tuulde kohinal;
Kuulge kaa Kuumala õigamisi,
Berisete laente wolinal.

Näete seal Ruumala werist warju
 Tasalt mööda wette kõiguvad;
 Waikne on ta nüüd, ei enam karju. —
 Wale sõbrused kõik nõnda lõpewad!

Mõlema tüdrukul tungis üks imelik wõeras
 tundmus südamesse. Naad kuulatasid weel, aga
 laulmine jäi waitu. Sellest, et kuulsid kalamehi
 weel üks teisega rääkiwad, arwasid, et need ehk
 täiemalt Heidalla kurblikust loust teaksid jutustada.

„Ma tahaks ometi hea meelega weel enam
 sest asjast teada saada,“ ütles Madli; „ma ar-
 mastan muisteaja juttusi kuulda, isäranis rahwa
 enese suust.“

Et see kaa Mareti nõudmine oli, siis tõusid
 ülesse ja astusid kaluri urtsiku poole. Mehed
 panid wäga imeks, kui äkkitselt laks nii kena,
 uhkest ehitatud tütarlast enese ees nägid seiswad.
 Esiteks arwasid naad Ruumala warju nägewad
 ja tahsid ära jooksta, kõik maha jättes. Aga
 Madli lahke teretamine: Tere õhtut, head sõbrad!
 hüüdis neid kohe tagasi ning lühikese julgustawa
 edasi-tagasi rääkimise järäl jäid naad rahulise-
 paigale, küsisid ja andsid wastust, kuidas juhtus.
 Peened tütarlapsed andsid kaa täieliku wastuse
 kõige küsimiste peale ja siis küsis Madli, kas
 naad Heidalla lugu täitsalt teada jutustada.

„Küll ikka,“ andis Jaagi nimeline kalur
 wastuseks; „wii saa, Doom, nii kaua noodad
 kaldale, kunni ma sakstele lugu jutustan! Nii-
 pea, kui walmis olen, tulen järäle. Palun,
 tulge preilnad sinna ülesse,“ rääkis ta siis Madli
 ja Mareti poole pöördud, „sealt wõite näha,
 kuidas see asi on juhtunud.“

„Kuidas nii?“ oli neiude küsimine.

„Noh, see on ju see saar, kus see lugu kõik
 on sündinud, ja seepärast nimetakse teda kaa
 Kandli=saareks, ning seda kalju meie ees
 Heidallani hauaks. Ei julge öösel keegi
 laewamees seia ligidalle ja kaladgi ei taha nal-
 jalt siin pool elada; meie käime kaa aina ikka
 enam lõune pool oma nootasi wälja heitmas.“

Jaak aitas tütarlasti järju mäe-kallast ülesse
 kunni wiimse kõrgema paigani, kus ta neid lahke
 asemele istuma palus, ist heitis nende lähedale
 ääre peale, tõstis kätt ja näitis näpuga mere
 peale ja teiste poole tagasi waadates, algas ta:

„Seal kangel, kuhu ma praegu näitan, on
 üks saareke, mis keel päewa ajal nagu pilwe seia
 nähtaw on. Seal elas kuu aja eest üks kena
 tütarlaps, Ruumala, otse seesamma, kes ses
 laulus on nimetud; see oli nii kauni iludusega
 ehitud, et ta kuulus oli üle kõige see maa ja
 tulid seepärast kangelst niihästi kui ligidalt kosi-

lasid temale parve kaupa ning kes aga tema imelikku filmikeste wahis, see oli oma rahu kaotanud.

Aga nagu rahwas ütleb, seda enam armukesi, seda rohkem kõrkust ja tujukat meelt, nii oli ka lugu Kuumalaga — ühtepuhku ta walitses meestega ja ikka põlnud hea, ei see ega teine. Armastus ei leppi mitte sõhärduse mõlluga, weel vähem uhkuse meel; ometi heitis ta wiimaks enam ühe poole, kes tema meelest kõige ilusam ja toredam näitis olewad. Selle nimmi oli Klesfamor. See arwas ennast ka uhke piiga paremaks sõbraks walitsenud olewad. Pärast juhtus lõppeks weel üks kuulus Põhjamaa laulik, ülemal nimetud Heidalla, Kuumalast teadust saama. See wõitis oma kandle kaenlu ja tuli sinna saarele, kaunist kenadust waatama, ime iludust silmitsema. Seal saadik tema ei teadnud küll kallimat asja, kui oma imekannelt, mis temale üks wana, ülemaade kuulus laulik oli ainumaks päranduseks jätanud. Kui Heidalla kannelt lõi ja seal juures laulis, siis olid hundid wagaad kui uted, karid kartsid kurejustada, tigedat teisi tülitada. Tuhande wihawaenlaste hulgas sai Heidalla wõitu, naad jäid waguksi kuulama, andsid kallid kingitusi ja saatsid lauliku sõbralikult ja liigutud südamega teele. Aga niipea kui ta kuulust tütarlast oli

näinud, oli üks asi weel kallim tema meelest, see oli — Kuumala, nimetud tütarlaps ise. Lauliku lõbus meel oli läinud, rahu oli tal kadunud. Nagu waenlane oli ta neiu jälgil, andis arutu kingitusi, nagu sõberdust teisel mitte küll ei oleks, leppis tema tujustusega, tegi teda lauludes weel kuulsamaks, nii et piiga kõrkmeel weel suuremaks sai, süda kõwemaks läks, ja Heidallanil lootust ei olnud, tema armastust tunda saada; siiski pidas Kuumala temast lugu, nagu õde wennast. Ja kui talle kaa wesi filmi tuli, kui Heidalla õhtuti tema akna all leinalugusi lõi, et neiu kõwa süda teda weel hauda saata — niipea kui laulik oli oma kotta läinud, unustas tiidruk teda ja mõtles aina Klesfamori peale.

„Millas ja tahad mind fõrd armastada?“ küsis sagedaste Heidalla. Lahked sõnad, armas naeratamine olid neiu wastus ning täitsid lauliku südame tühja, petliku lootusega.

Ühel päewal olid mõlemad seal saarekese kaldal kena lillekeste keskil end magusa jutuajamisega rõõmustamas. Heidalla näitis Kuumalale kandlemängimise kunsti põhja ja oli palawam teise wastu oma armastuses, kui ennegi, sest neiu oli täna kaa sõbralikum, kui enne iialdesgi weel mitte. Pärast, kui Heidalla oli eemale läinud, weel enam lillesi tooma oma armukesele pärja-punu-

miseks, astus teine tuju tuhinal lootfikusse, hüides: „Nüüd ma wiin su kändli ära!“ ja sõudis kaldalt eemale. Paulik waatas rõemulikult seda nalja pealt, — äkkitselt tõusis kange tuul ja hakkas lootfikuga kaugele mere poole ajama. „Sõua tagasi!“ karjus Heidalla. Neiut katsus selle järel teha, oli juba peagu rannal, kui tormiks muutunud tuul teda jälle läbi määsawa laente ja wähtawa wee-woode hoopis suure mere peale ajas. Meri kohises hirmfaste, taewas kattis end musta pilwetega, kangeste mõllas torm.

„Heidalla!“ kisendas Kuumala suures hädas ja weri taretas tal seontes, nagu oli walge nagu lumi; „tule appi, Heidalla, peasta mind hukatusest.“ Ära nõrkus ta ja möla kukkus ta lõdwaastand käest.

Ei Heidalla wiibind kauem — lõwijuulgahega heitis ta kohiseva laenetesse ja peagu enese elujätmisega jõudis ta, wahwaste läbi wee-woode wõideldes, lootfikuga juure, kargas sisse ja äraminestatades langes Kuumala tema kaenlu. Paulik pani teda tasast maha, tõmbas möla kätte ja jõudis sel kombel seia saarele.

Kui wäga see mees seda uhket neiut armastas, seda ei näitnud mitte üksi tema julge püüdmine, teise elu peasta, waid niisamma ehk weel enamgi tema õrn hoolekandmine ja ell kaastund-

mine teise wastu. Et naad otse selle poole saare olid jõudnud, kus aina kõwa kalju ja lahtine liiw oli, siis tundis Kuumala kange waewa külma ja märja läbi. Nuttu kattis mees Kuumalat oma mantliga kinni ja hulkus siis suures ahastuses ühest kaljuriinkast teise, kunni wiimaks õnnelt seal seda koobast nägi, mis nende kolme kiwi kohal oli õnestud. Kiireste jooksis ta lõdistawa neiut juure ja kandis teda ellast oma süles sinna koopasse, rõemustades tema peastmise ja kurwastades tema õnnetuse üle. Aga et õrn naesterahwas ühtepuhku aina külma käes wõrises, siis läks Heidalla jälle waatama, kas mitte kusagilt raagu ehk puutompi ei leiaks, tuld üles tegema. Ei ta leidnud mitte märki, ei rohu liblegi, ning kurwalt tuli ta tagasi; — koopas leidis ta Kuumala pool surnut maas olevat.

„Glad sa weel, Kuumala?“ oli ta kurblik hüidmine. Seal nägi ta oma kannelt maas. Ilma palju mõtlematta wõtis kalli mänguriista, ühe hoobiga lõi seda puruks ja tegi tükkidest hästi lõkendawa tule, mille warjus kallis armuke end soendada wõis. See naeratas ja uus elu tuli jälle tema seontesse.

„Heidalla!“ hüidis ta ja hakkas ümber lauliku kaela, — „Heidalla, ma armastan sind. Säh, wõta mu süda, siin mu käsi. Ma näen,

mis sa minu eest oled ohvriks annud!" Ta wautas suu teise silmnägu peale, mis silmaweeft märg oli, mis teine oma kalli kandle pärast nuttis. See oli juba tuhaks põlend.

"Nüüd mul põle enam muud, kui aga sind weel, sina, mu ainus ja armas! Kuumala, sinu eest olen ma oma ainust rõemu ja warandust ohwerdanud ja tegin seda hea meelega! Kuumala, armastad sa nüüd mind?"

Neiu kallistas teda õrnalt, wautas teda ellalt wastu oma paisuwate rinde, muisutas teda palawalt ning poolikult kogeldud sõnad, rutuline tõustuste ütlemine, see kõik näitis armastuses leekiwa laulikul meele elu loowad. Ütle mata rõemus olid naad nii üksteise kaenlus.

Magusas unes uinus armuke koopas, Heidalla koopa suu ees pidas hoolikult wahti. Riipea kui walge hakkas ennast näitma, läks salaja ära, et Kuumalale tema ülesärkamisel kosutawat toitu pakkuda. Üle teras terawa kiwide, läbi lõhkuwa liiwa lipas ta ja wiimaks, oh õnne! teisel pool saarekese näeb ta mõne halja wiljapuu, millest hästi küpse, himu ärataw wili külges. Mees korjab süle täie ja tunne tiiwul ruttab ta armukese juure tagasi. Küll saab nälgind Kuumala end rõemustama!

Klessamor oli eemalt näinud, kuidas Kuumala lootfikus teise saare poole aeti; ta ootis targalt, kunni torm wähenend, siis astus ühte lootfikusse ja sundis seda läbi rahutuma mere. Saarekese lähedal ajas kange tuul sõiduriista riingaste wahele ja puruks ja waewaga aga sai Klessamor oma elu peasta. Mõuta hulkus ta mööda rannast edasi-tagasi, juhtus õnne saatusel otse senna koopasse, kus Kuumala uinus. See ärkas üles ja pakkus lahkest kätt, sest et poolunifelt ja pimeduses Heidalla armas olewad. Teine pigistas tema kätt wastu enese rinda. „Kuumala!" ütles ta meelitawalt. Neiu waatas imekspannes teise otse, teda nüüd äratundes. „Kus on Heidalla?" küsis ta ehmatades.

"Ma tulin sind peastma, Kuumala!" ütles noormees.

"Aga kus on Heidalla, mu armastud sõber?"

Klessamor langes neiu jalge ette, nuttis, kaebas ja tegi kõik, mis võimalik, Kuumalat enesele hoidma. Teine hakkas kaa juba kahewahel jääma, sest nii ilus ei olnud noormees weel iialdes olnud, kui täna. „Klessamor," hüdis ta wiimse jõuga, „mine, ma ei armasta sind mitte!" Aga eksitaja ei jätnud järele. „Siis olgu meri mulle hauaks!" hüdis ta kaeblikult. „Ilma sinuta ei maksa mu elu mul ühtigi! Oh Kuumala, kui wäga olen

ma sind armastanud!" Ta läks, jälle tuli tagasi, rõhus neiu kätt, wautas teda oma wastu rinda. Tahtis jälle minna, neiu hoidis teda tagasi, tema kätt enese käes hoides. Noormehe pisarad langesiwad teise õlale peale, lastsid kaifu. „Kuumala!" hüidis ta, teda armastades ja kaistudes ja ikka ligemale tuli see silmapilk, kus Heidalla hoopis unustud pidi olema. See tuli Kuumala meele, ta põgenes eemale taha koopa nurka, tuli põles ta soontes; ta langes armukestest temale walmistatud aseme peale maha, kattis silmad kinni ja palus teist, temast jätta. See aga ajas Klessamoris armu tule weel enam lõkkesse ja piigalt furma nõudes, wõttis teda uuesti oma kaenlasse ja Kuumala langes ütlema armastuses pool minestand noormehe sülle. Ei suutnud ta kauem enam wastu panna — jäegu Heidalla kus tahtes, Klessamor oli wõitnud ja — õnnelik.

Korraga kuuldi Heidallani rõemliku hüidmist. Kartlikult kargas Kuumala üles. — „Oh, mis saab nüüd? Tõeste, mul on asja tema õiget wiha karta! Minu pärast põletas ta oma kallid kandle ja mis teen mina temale?"

„Põgenegem!" ütles Klessamor ruttuste. Nagu unes tõttas neiu noormehe järäl, ei teadnud, mis ta tegi. Pool wägise wiisi teine teda lootliku juure ja palus teda sisse astuda.

„Kas ma pean minu paremat sõpra ilma abita seia tühja saare peale jätma? Oh armastus, mis nõuad sa minult!" Singe ahastuses peitis oma kahwatand näu Klessamori põue. See kandis teda armuleekiwalt lootlikusse, tõstis möla ja nõnda, ühe käega armukest hoides, teisega jõudes, eemaldas ta rannalt.

Seda kõik oli Heidalla eemalt näinud. Tema rõemu tuju muutis ennast ahastuseks. „Kuumala!" kisendas ta meelt ärastees. Ei see hoolind sest — hirmsas kartuses peitis end Klessamori sülle ja kaugemale, ikka kaugemale jõudis kõikum lootlik.

Sealt saare tütarlapsed teadwad üht laulu selle juhtumise, mille wahest oleme nendelt kuulnud.

„Kas teate seda laulu?" küsis Madli.

„Mitte kõik, wiimsed salmid aina," andis Jaak wastuseks, „sealt saadik, kus Heidalla näeb, kuidas teine tema armukest lootlikusse kannab ja ära wiib."

Ta laulis:

Heidalla, oh tagane, juba sulst wiib
Wastane armukest — see furma sul toob!
Miks wahid nii ehmatand mere peal' sa?
Oh, armsam Kuumala, wiivita!

Miks, neiu, ja tõtad lootisikuf?
 Oh mõtle, saar sõbrale hukatus!
 Oh kuule ometi armu healt —
 Ara tõuka teda su armu kaelst!

Ei taha ta kuulda teist sugugi,
 Ei kaebmine aita sell' ühtigi —
 Ju eemal, ta ikka veel eemaldab
 Ja teise kaenla ta põgeneb.

Heidalla nii kahwatand nagu surm,
 Ta pealt waata näha kui kalju ja põrm,
 Silmwaate tal kustumas ja jõud ihust läind,
 Kui põgen'jad Kuumalat mere peal näind.

Kolm päewa istus ta sõdmata
 Ning liikumatta ja joomata,
 Ning waiksemaks ühtepuhku ta jäi,
 Kunni wiimaks tal mõistus wiga sai. —

Siis neljandamal päewal veel õhkas ta:
 Miks, Kuumala, maha jätisid mind sa?
 Oh häda, oh wiletsus, hüidis ta veel
 Ja langes siis merde hukatus' teel.

Paulja lõppes ja pühkis filmi weest. Siis
 lisas:

„Siin on see koht, kust ta ennast mahakukutas.
 Tuul ajas ta furnukeha kaldale. Kahelksa päewa
 pärast sõudis Kuumala üksi seia ja leidis oma

sõbra wiimist ülejäänut. Ahastusega mattis seda
 sinna paika, mis sest saadik Heidalla hauaks
 nimetaks. Siis sõudis koju poole — seal tuli
 temale laente peal Heidalla waim wastu. See
 tegi Kuumalat peast nõdraks ja meelt äraheites
 kukutas üle lootisiku serwa wette.

Sest saadik kuulufse tema hädawigamisi mere
 peal ja kaljude wahel Heidalla kaebliku healt.
 Kalurit on kaa Kuumala waimu kusu wee peal
 näinud ja mina isegi olen lauliku kandle mängu
 seal koopas kuulnud. Kui lõunalt tuul puhub
 ja kuuwalge ööse on, ei julge keegi kalur seia
 saarele, et kardawat waimusi näha.”

Waikeft olid Madli ja Maret pealt kuulnud
 ja kartuse wärin käis neil läbi keha. Siis tänasid
 jutumeest ja hakkasid jälle koju poole sõudma.
 Gemalt nägid ühe kalameeste paadi ja sealt
 kõlasid laulu sõnad:

Tasalt waikses kalju orus
 Igakord, kui täis on kuu,
 Kõigub selle surma wari,
 Kes petetud armetu.
 Digades niisamma kõnnib
 Üle weede Kuumala,
 Udu katel tafa jõuab
 Hauale, kus Heidalla

Wiimist puhkamist saab tunda,
 Lähäs saarekese randa —
 Tere, wee peal, Kuumala,
 Kalju orus, Heidalla!

Sõudjad piigad ei julgend peagu hingatagi.
 Sõna lausumatta, mõtetes kiusasid rannale, kuhu
 naad kell kümne ajal jõudsid. Veel kaua kõndis
 Madli aedas, suur asi oli temal läbi mõtelda.

Teisel päeval rääkis Hindrekuga. Ütles, et
 noormehesle palju tänu võlga olla ja et oma
 sõbrust teisele täitsa võida anda, aga ta süda
 olla teist armastamas. Kui ehk noormees eksti-
 mõtel arwand, et Madli teda armastada, siis
 olla kahju küll ja neiu arwata ennast süidlaseks,
 ei võida aga ühtigi seal juures parata. „Ma
 arwasin ja lootsin, et minu tänu ehk armastuseks
 muudab, aga see wiist põle võimalik, sest et mu
 süda teist armastab. Kui ma siis selle peale
 waatamatta siiski peaks tahtma teile abikaasaks
 tulla, võiks peagi süindida, et kõik õnnetumaks
 saaksime.“

Hindrek katsus küll wastu rääkida ja ütles,
 Maret olla Madlile sõhårdused arwamisest süda-
 messe ekstitanud. Aga Madli ütles: „Minge
 Kandli=saarele, seal saate kuulda, mis siis
 sünnib, kui keegi tütarlaps kõikide meele järäl

tahab olla. Ja kui Teil wiimaks õnneks lähäs,
 ühe armsa abikaasa armastusest end rõemustada,
 siis laske Heidalla haua peale mälestuse samba
 seada, sest tema lugu on Teid ja mind õnnetuse
 eest hoidnud.“

Mõni nalja natukene.

Õnnetu meelitus. „Iffa, kui roosi lille
 näen,“ ütles lihunik ühe mamselille, „siis tulete
 Teie igakord mulle meele. Aga kas Teie kaa
 minu peale wahest mõtlete?“

Mamsell: „Küll kaa ifka! Igakord kui ma
 ühe wafika näen.“

Tubli seinakell. „No ütlege ometi, mis-
 pärast see kell siin seinas külges ripub? Ta ei
 käi ju.“ —

„Põle wiga, oodake aga! Sest kui seda kord
 ülestõmmatakse, siis käib ta kohe kolm kord rut-
 tem, kui teised!“

Alwad õunad. Koolipois: „Mis maks-
 wad 6 õuna?“

Turunaene: „Wiis kopikat.“

Pois: „Noh, siis saab 5 nelja kopika eest,
 4 kolme eest, 3 kahe eest, 2 ühe eest ja üks ei

maksa siis ühtigi! Täna wäga!" Wõttis õuna
korwist ja pistis jooksu.

Wähe kasu. „Kuidas käsi käib?" küsis
üks naene surnumatja naese käest. — „Dige
waewaliselt!" oli wastus; „täna meil ei olnud
enam, kui aga 12 surnut!"

Mõistatus.

K-ga nimetan full' wahti

Walwast, ilma kuulutajat;

L-ga ilmas põle lahti,

Mis kelmi eest ja warjul hoiad.

P-ga käib ta karja peaks,

Gnam ma ei nimeta;

S-ga? Kes seda ei teaks,

Kui kenast jalga sõendab.

T-ga tules' roaks olen;

Wägise ma peale tulen,

Kui kaa ise seda olen.

Puid ma mitu kaswatan;

Wahest õnne kuulutan;

Peas tihti mitmel seisan.

(‘m ‘n ‘nd ‘ny ‘ny)

